

2023- jil yanvar-may ayları ushın
dáslepki maǵliwmat

**Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi**

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:**

(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájriybe arttırıwına imkánıyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallasırw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023-** jıl yanvar-may ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) **200,9 mln. AQSH** dollarǵa jetti hám **2022-** jıldıń yanvar-may aylarına salıstırǵanda **42,5 mln. AQSH** dollarına yáki **82,5 %** ti quradı.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (yanvar-may, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023-j.: **200,9** 82,5 %

(2022-j.: 243,4)

Saldo

2023-j.: **25,3** (2022-j.: 46,6)

Eksport

2023-j.: **113,1** 78,0 %

(2022-j.: 145,0)

Tovarlar: 112,6

Xızmetler: 0,4

Import

2023-j.: **87,8** 89,2 %

(2022-j.: 98,4)

Tovarlar: 79,4

Xızmetler: 8,4

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksporti hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi **113,4** mln. AQSH dollarına (**78,0** % ti) hám import kólemi **87,8** mln. AQSH dollarına (**89,2** % ǵa) jetti. Esabat dáwirinde **25,3** mln. AQSH dollari qunında minus sırtqı sawda balansı jazıp alındı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǵAN MÁMLEKETLER
(2023- jil yanvar-may, mln. AQSH dollari)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 41,7</p> <p>Eksport: 40,3 Import: 1,4</p> <p> 20,8%</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 44,8</p> <p>Eksport: 25,0 Import: 19,8</p> <p> 22,3%</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 32,9</p> <p>Eksport: 16,5 Import: 16,4</p> <p> 16,4%</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 11,1</p> <p>Eksport: 11,0 Import: 0,1</p> <p> 5,5%</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 23,8</p> <p>Eksport: 10,4 Import: 13,4</p> <p> 11,8%</p>
<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 0,9</p> <p>Eksport: 0,9 Import: 0,0</p> <p> 0,6%</p>	<p>Qırǵız Respublikası</p> <p>SSA – 2,0</p> <p>Eksport: 0,1 Import: 1,9</p> <p> 1,0%</p>	<p>Ukraina</p> <p>SSA – 0,2</p> <p>Eksport: 0,2 Import: 0,0</p> <p> 0,0%</p>	<p>Gruziya</p> <p>SSA – 1,1</p> <p>Eksport: 1,1 Import: 0,0</p> <p> 0,5%</p>	<p>Fransiya</p> <p>SSA – 0,6</p> <p>Eksport: 0,5 Import: 0,1</p> <p> 0,3%</p>

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 52 den artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAńıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (20,8 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (22,3 %), Rossiya Federaciyasında (16,4 %), Qazaqstanda (11,8 %), Awǵanstanda (5,5 %), Qırǵız Respublikasında (0,6 %) hám Gruzıyada (0,5 %) gúzetilgen.

Sonday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN ÚSH MÁMLEKET (2023-jil yanvar-may, mln. AQSH dolları)

Túrkiya – 41,7

Qıtay Xalıq Respublikası – 44,8

Rossiya Federaciyası – 32,9

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 3 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası hám Rossiya Federaciyası usılar qatarınan. Qalǵan mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaқта.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI IRI SHERIK MAMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI

(yanvar-may, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
Túrkiya	49,8	53,3	41,7
 <i>Eksport</i>	44,8	48,2	40,3
<i>Import</i>	5,0	5,1	1,4
QXR	62,6	72,8	44,8
 <i>Eksport</i>	48	36,8	25,0
<i>Import</i>	14,6	36	19,8
Rossiya Federaciyası	49,5	37,2	32,9
 <i>Eksport</i>	33,3	13,4	16,5
<i>Import</i>	16,2	23,8	16,4
Latviya	17,5	22,8	11,1
 <i>Eksport</i>	16,5	22,5	11,0
<i>Import</i>	1,0	0,3	0,1
Qazaqstan	24,2	19,3	23,8
 <i>Eksport</i>	14,7	9,1	10,4
<i>Import</i>	9,5	10,2	13,4
Estoniya	0,5	0,7	3,0
 <i>Eksport</i>	0,5		1,9
<i>Import</i>	0	0,7	1,1
Gruziya	1,0	1,4	1,1
 <i>Eksport</i>	1,0	1,4	1,1
<i>Import</i>	-	-	-
Tájikistan	1,7	0,3	0,7
 <i>Eksport</i>	1,7	0,3	0,7
<i>Import</i>	-	-	-
Awғанstan	2,2	2,7	0,7
 <i>Eksport</i>	2,2	2,7	0,7
<i>Import</i>	-	-	-
Pákistan	1,1	0	0,7
 <i>Eksport</i>	1,1	0	0,7
<i>Import</i>	-	-	-

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
 Niderlandiya	1,1	0,5	0,8
<i>Eksport</i>	0,2		0,5
<i>Import</i>	0,9	0,5	0,3
 Fransiya	1,6	1,2	0,6
<i>Eksport</i>	1,2	1,0	0,5
<i>Import</i>	0,4	0,2	0,1
 Litva	2,4	2,4	1,3
<i>Eksport</i>	2,0	0,0	0,4
<i>Import</i>	0,4	2,4	0,9
 Koreya Respublikasi	7,7	7,4	6,7
<i>Eksport</i>	0,5	0,8	0,4
<i>Import</i>	7,2	6,6	6,3
 Portugaliya	0,1	0,3	0,3
<i>Eksport</i>	0,1	0,3	0,3
<i>Import</i>	-	-	-
 Germaniya	4,8	1,0	2,9
<i>Eksport</i>	0,4	0,3	0,2
<i>Import</i>	4,4	0,7	2,7
 Ukraina	8,2	1,7	0,2
<i>Eksport</i>	7,8	1,6	0,2
<i>Import</i>	0,4	0,1	
 Hindistan	0,0	0,1	0,2
<i>Eksport</i>	0,0	0,1	0,2
<i>Import</i>	-	-	-
 Türkmenstan	1,2	0,9	0,8
<i>Eksport</i>	0,4	0,3	0,2
<i>Import</i>	0,8	0,6	0,6
 Hindistan	0,1	0,1	0,1
<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,1
<i>Import</i>	-	-	-

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-may)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	200,9	82,5	100,0
Nókis q.	105,6	73,3	52,5
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	9,1	248,2	4,6
Beruniy	5,2	48,6	2,6
Bozataw	0,7	125,6	0,3
Qaraózek	5,4	29,1	2,7
Kegeyli	3,0	70,7	1,5
Qońırat	4,4	142,5	2,2
Qanlıkól	8,6	160,0	4,3
Moynaq	12,9	101,5	6,4
Nókis	2,2	140,9	1,1
Taqiyatas	7,2	64,8	3,6
Taxtakópir	0,4	67,1	0,2
Tórtkúl	16,9	123,0	8,4
Xojeli	4,3	157,2	2,1
Shımbay	7,5	192,1	3,7
Shomanay	2,6	1 308,5	1,3
Ellikqala	4,9	74,9	2,4

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

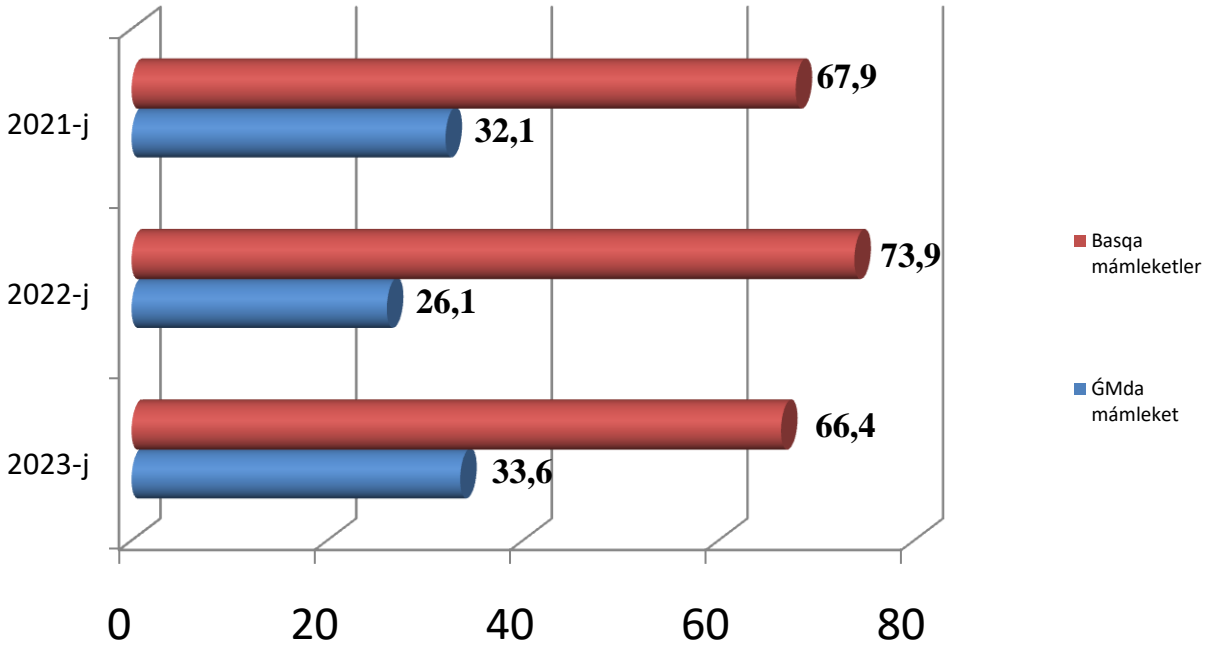
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **52,5** % úlesi menen **105,6** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Taxtakópirde **0,2** % úles penen **0,4** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA ĜMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIŇ KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-may, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jıldıń yanvar-may aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĜMDA mámleketleriniń úlesi 33,6 % ti qurap, 2022- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 106,6 % ti quradı.

Qaraqalpaqstannıń basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2023- jıldıń yanvar-may aylarında 2022- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 74,1 % ke hám jámi SSA daǵı úlesi 66,4 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısı 2023- jil yanvar-may kórsetkishlerine ko're, **200,9** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **113,1** mln. AQSH dollarǵa jetken bolsa, import **87,8** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MAMLEKETLERI HAM SIRTQI SAWDA AYLANI (2023- jil yanvar-may, mln. AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 32,8
Eksport – 16,5
Import – 16,4

Qazaqstan

TSA – 23,8
Eksport – 10,4
Import – 13,4

Qırız Respublikası

TSA – 2,0
Eksport – 0,1
Import – 1,9

Belarus

TSA – 7,1
Eksport – 0,0
Import – 7,1

Tájikistan

TSA – 0,7
Eksport – 0,7
Import – 0,0

Ukraina

TSA – 0,2
Eksport – 0,2
Import – 0,0

Türkmenstan

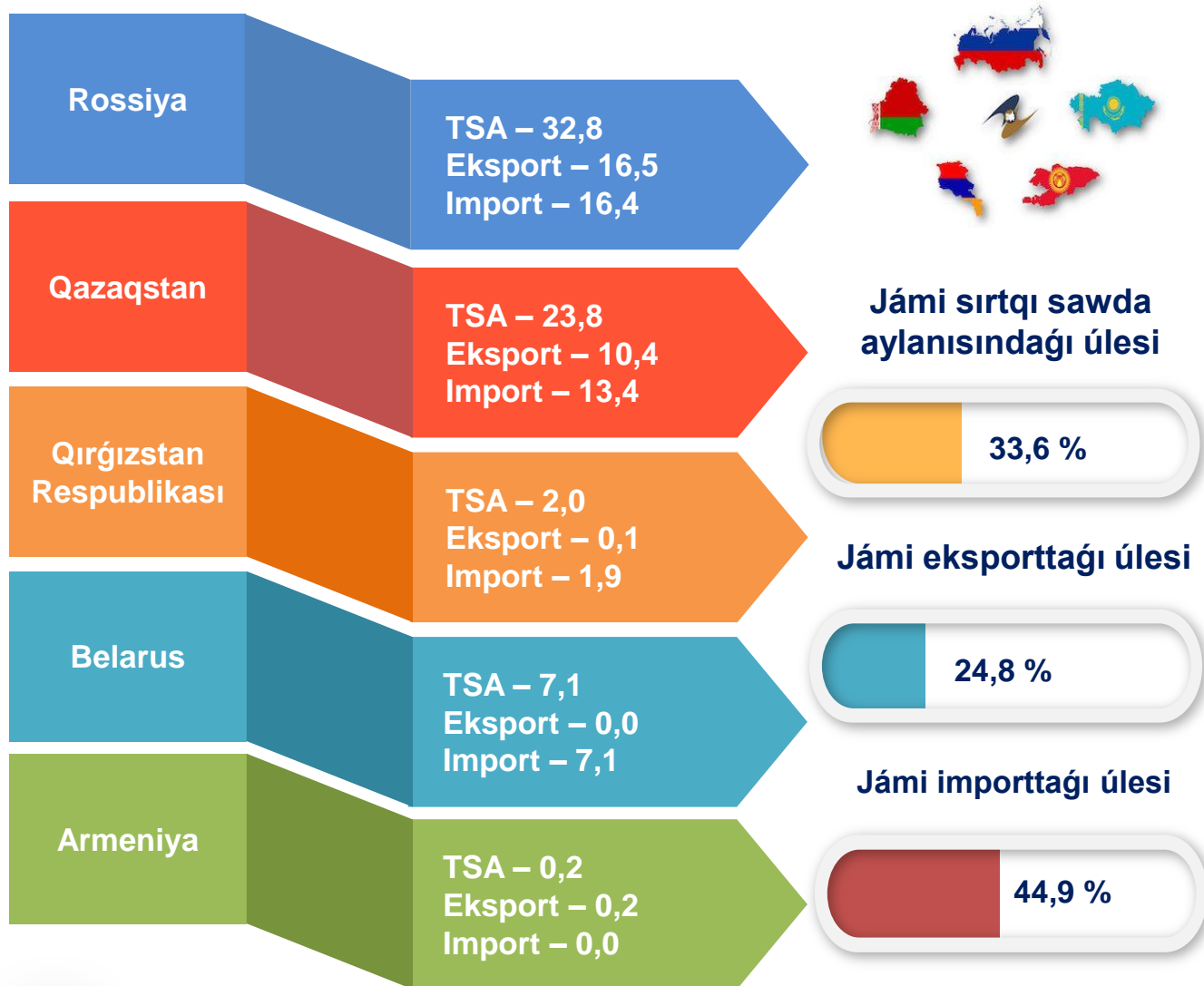
TSA – 0,8
Eksport – 0,2
Import – 0,6

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sırtqı sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası (**32,8** %), Qazaqstan (**23,8** %) hamda **Belarus** (**7,1** %) mámleketlerine tuwra keldi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ YEOII ĞA AĞZA MÁMLEKETLERI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANBASI

(yanvar-may, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

 Qaraqalpaqstan Respublikasınıń Evro Aziya ekonomikalıq shólkemine aǵza mámleketler menen birge sirtqı sawda aylanısı **67,5** mln. AQSH dollardı quraydı. Sonnan eksport kólemi **28,1** mln. AQSH dollardı, import kólemi **39,4** mln. AQSH dollarǵa jetti.

Sonı aytıp ótiw kerek , YEOII nıń aǵza mámleketleri (Rossiya, Belarus, Qazaqstan , Armeniya va Qırǵız Respublikası) ortasında tovarlar hám xızmetler háreketi, migrantlar háreketleniwi hám kapital háreketiniń erkinligi támiyinlengen bolıp, jalǵız bajixana sistemasına iye bolǵan ulıwma ekonomikalıq aymaq shólkemlestirilgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI

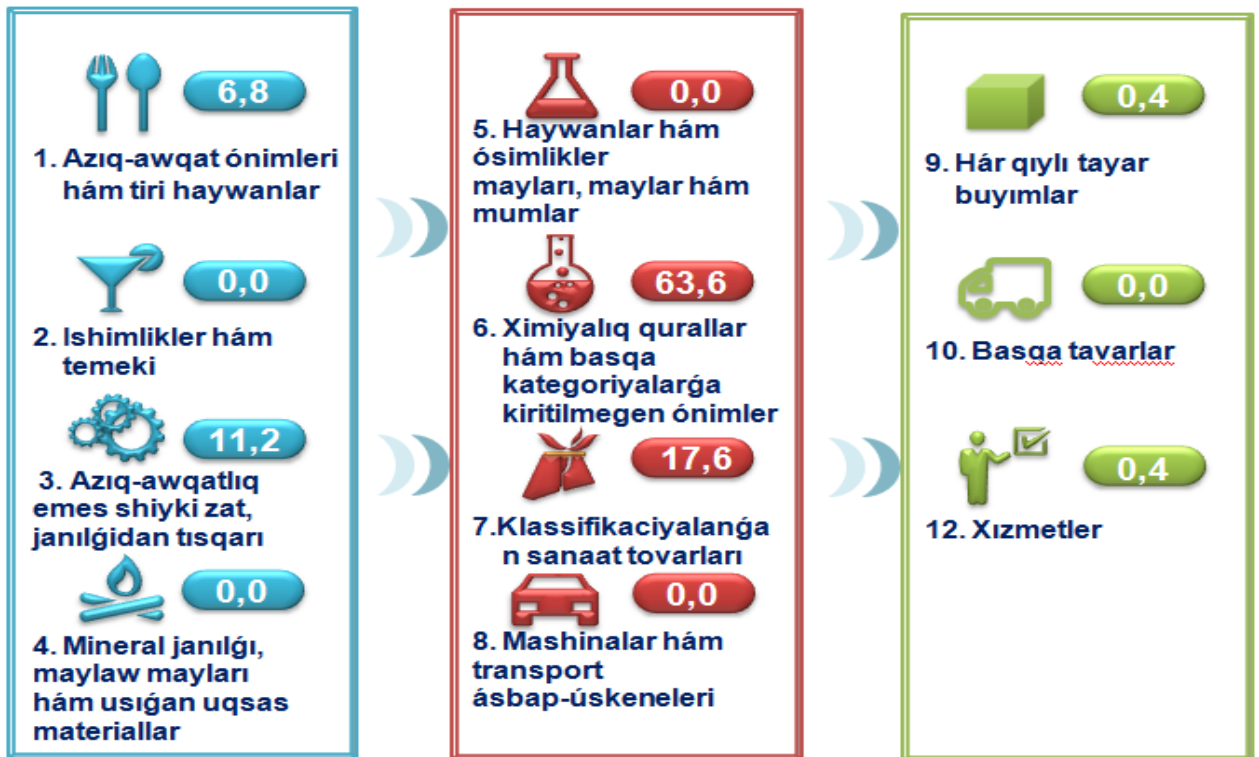

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap- quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar sanı **172** ǵa jetti hám olar tárepinen **113,1** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındaǵı (*2022- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 78,0 % ti quradı*) tovar va xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINIŃ QURAMI

(2023- jil yanvar-may úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde , Sırtqı ekonoomikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte , Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bu óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsh kodlastırıw , **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw ótish gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (yanvar-may, jillar kesiminde)

XSST qurami	Mln. AQSH dollari		Ósim páti, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jám eksport	145,0	113,1	79,1	78,0	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	7,3	7,7	91,6	104,9	5,1	6,8
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	12,6	12,7	69,7	100,3	8,7	11,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	-	-	-	-	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	105,9	71,9	79,1	67,9	73,0	63,6
Sanaat tovarları	15,9	19,9	76,9	125,1	11,0	17,6
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	0,0	946,9	17,8	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,8	0,4	344,6	52,5	0,6	0,4
Xızmetler	2,4	0,4	206,6	18,1	1,7	0,4

Eksport quramında tovarlar úlesi **99,2 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**63,6 %**), sanaat tovarları (**17,6 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**11,2 %**) Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (**6,8 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2023- jil yanvar-may)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	6 878,1	147,5
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	594,7	23,9
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	6,4	26,1
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	145,5	91,2
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	19,3	26,8
Zamariq hám aǵash	9 838,6	82,8
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	1029,0	250,3
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	580,3	229,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	171,2	261,8
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	71 645,9	68,1
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	37,0	45,0
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	86,1	16,3

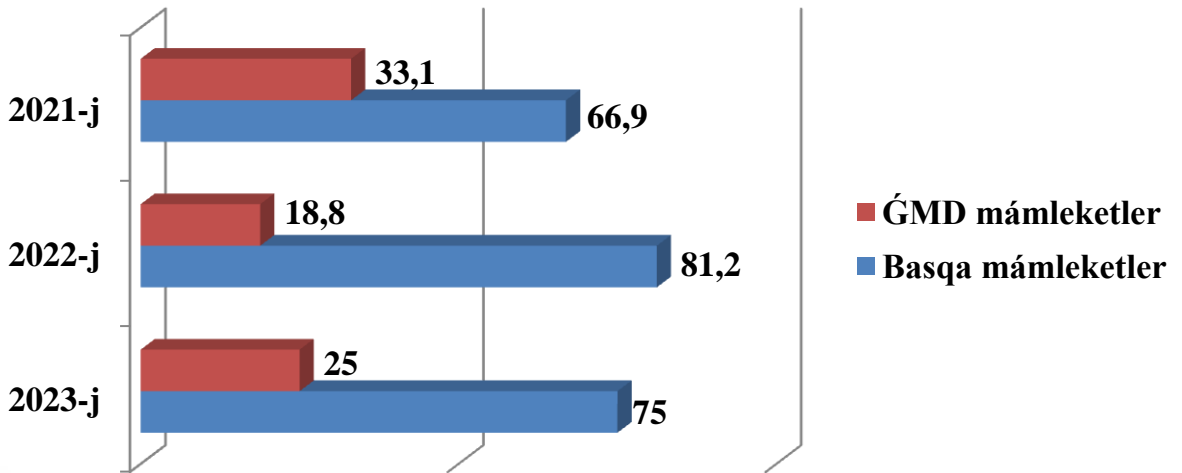
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Probka hám terekten tayarlangan buyımlar (mebelden tısqarı)	680,8	32,6 b
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	18 995,2	128,0
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	235,8	27,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler		
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	2,8	22,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	357,8	59,1
Hár qıylı tayar buyımlar	21,3	50,0
Ayaq kiyim	-	-
Basqa túrdegi arnawlı, ilimiy baqlaw ásbabları hám apparaturalar	51,0	30,8

Qaraqalpaqstanıń sırtqı sawda statistikasıda sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kiriwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket, eger kelip shıqqan mámleket anıq emes bolsa, shıǵıp ketken jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2022-jıldıń yanvar-may ayları ĞMDA mámleketlerine **28,2** mln. AQSH dolları qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp, jámi eksporttıń **103,8** % in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

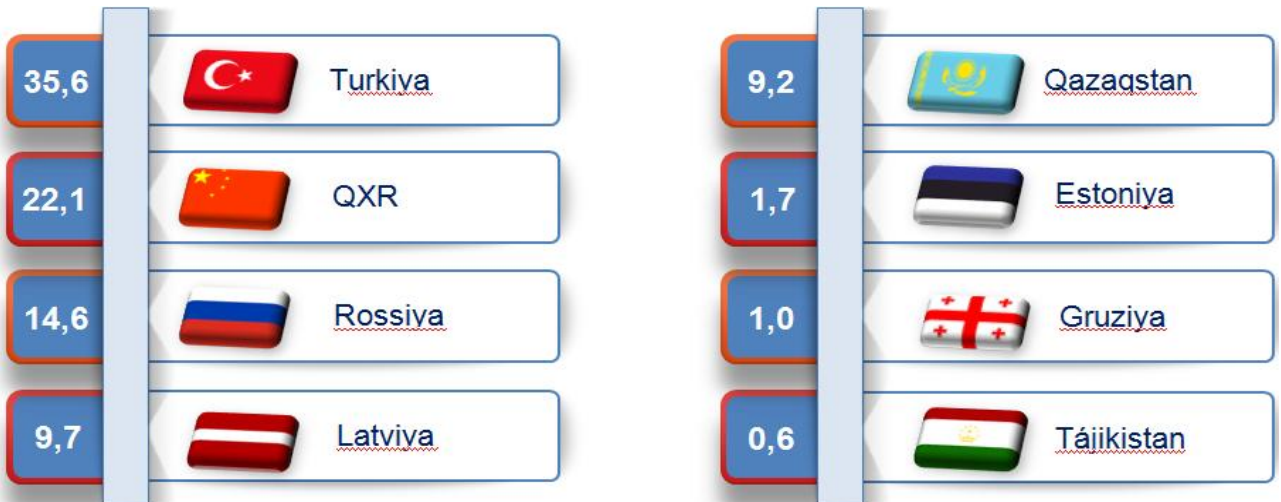
(yanvar-may, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-may aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya Qıtay Xalıq Respublikası Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruziya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 94,5 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍNDÁ TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ (2023- jil yanvar-may, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ TIYKARGI SHERIK MAMLEKET-LERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-may, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	48187,7	40306,7	107,6	83,6	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	36817,6	25011,3	76,7	67,9	2	2
Rossiya	13384,7	16471,0	40,2	123,1	4	3
Latviya	22457,0	10980,6	136,5	48,9	3	4
Qazaqstan	9060,5	10377,8	61,6	114,5	5	5
Estoniya	-	1869,2	-	-	-	6
Gruziya	1404,0	1088,7	133,8	77,5	10	7
Tájikistan	251,0	717,4	14,5	285,8	18	8
Awғанstan	2661,6	675,1	118,4	25,4	6	9
Birlesken patshalıq	2237,2	671,7	250,9	30,0	7	10
Pákstan	10,7	664,1	1,0	6201,5	32	11
Niderlandiya	-	516,7	-	-	-	12
Fransiya	1036,9	472,4	83,6	45,6	11	13
Litva	0,0	396,3	0,0	2393173,1	-	14
Polsha	27,0	393,9	26,6	1459,8	29	15
Koreya Respublikası	800,6	384,9	174,1	48,1	12	16
Portugaliya	251,5	284,4	256,5	113,1	17	17
Germaniya	294,8	233,5	83,3	79,2	15	18
Ukraina	1613,1	203,2	20,6	12,6	9	19
Tayland	118,1	187,6	2521,1	158,9	22	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI

(2023- jil yanvar-may)*

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	113,1	78,0	100,0
Nókis q.	71,4	66,3	63,2
<i>hududlar:</i>			
Ámiwdárya	6,8	263,2	6,1
Beruniy	3,3	55,5	2,9
Bozataw	0,5	171,8	0,4
Qaraózek	0,6	149,7	0,5
Kegeyli	2,3	80,1	2,0
Qońırat	2,0	211,5	1,8
Qanlıkól	7,8	150,0	6,9
Moynaq	2,9	82,5	2,6
Nókis	1,4	205,4	1,2
Taqiyatas	1,3	42,1	1,2
Taxtakópir	0,2	45,6	0,2
Tórtkúl	2,4	91,7	2,1
Xojeli	0,5	68,7	0,5
Shımbay	3,0	123,1	2,6
Shomanay	2,6	1 300,2	2,3
Ellikqala	4,0	75,9	3,5

Eń joqarǵı kólemi, mln. AQSH dollari

Eń joqarǵı kólemi, mln. AQSH dollari

Respublika eksportı quramında eń **joqarǵı** úlesi Nókis qalası **63,2 %** i **71,4** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Taxtakópir rayonı **0,2 %** i **0,2** mln. AQSH dolların quradı.

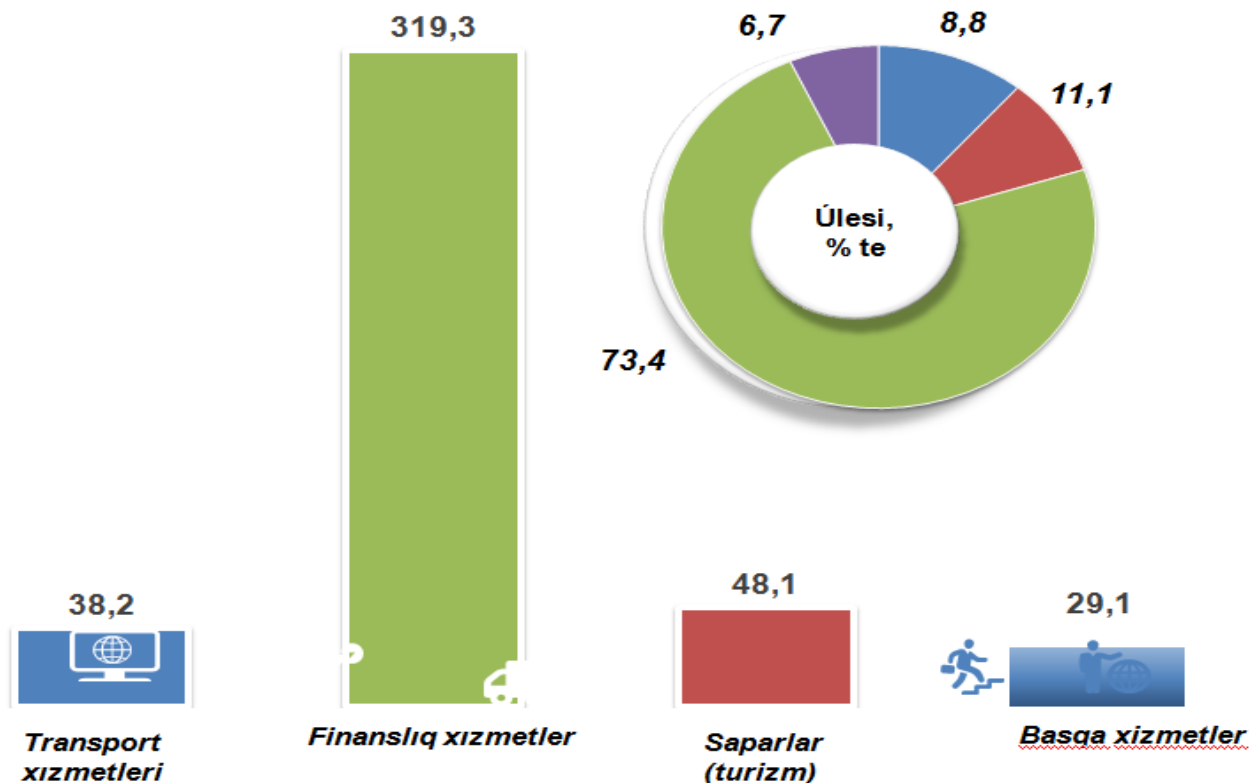
* Tábiyyıy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonıńday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmegeń.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi yetilishi nátiyjesinde miynet ónimligin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XÍZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2023- jil yanvar-may, úlesi, % te)

Xızmetler eksportı kólemi 434,7 mlrd. AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 18,1 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (73,4 %), saparlar (turizm) (11,1 %) hámde transport (8,8 %) úlesine tuwra kelgen.

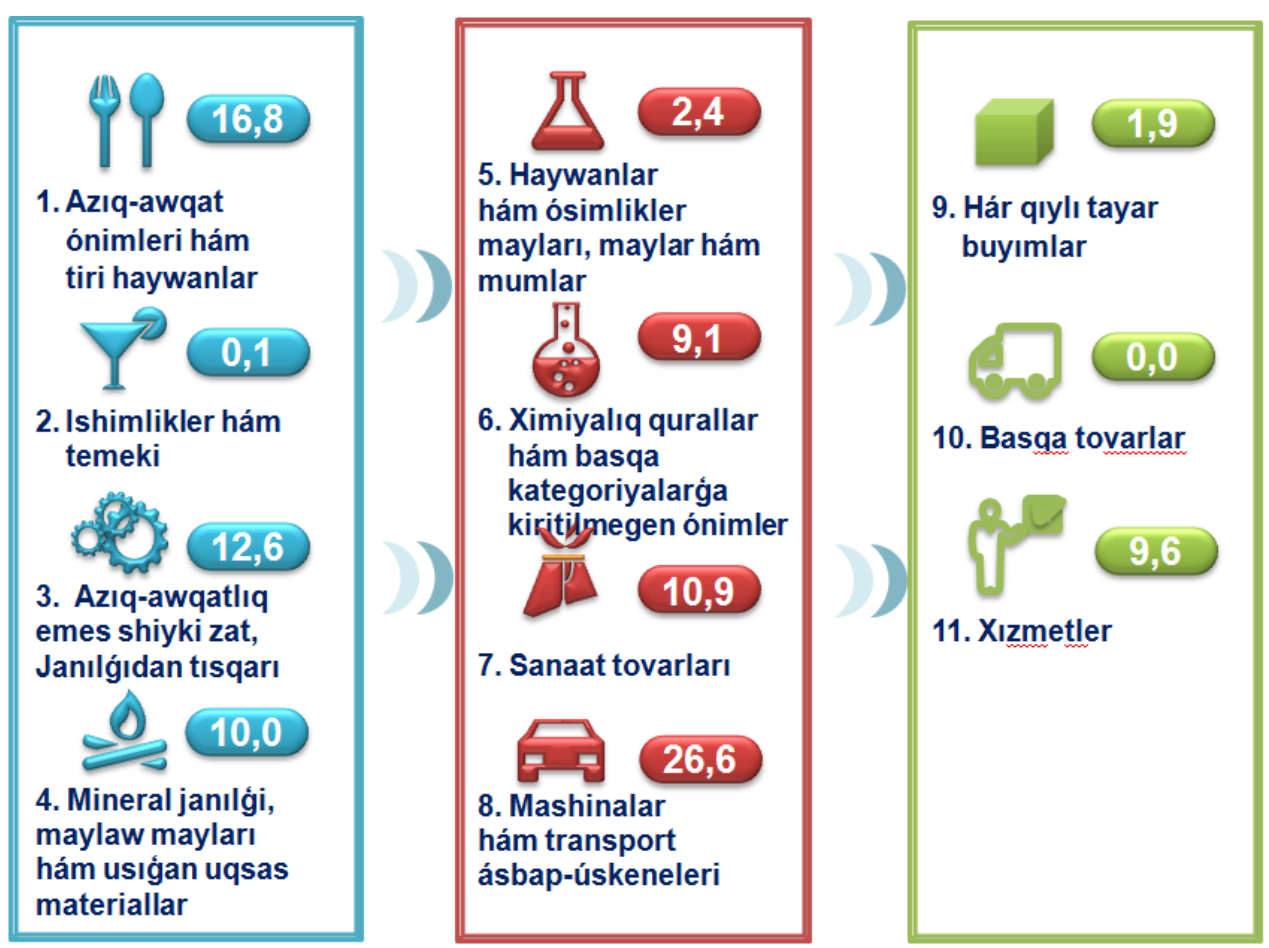
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI

2023- jıldıń yanvar-may aylarında import kólemi 87,8 mln. AQSh dolların hám 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 78,0 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (26,6 %), sanaat ónimleri (10,9 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (9,6 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2023-jil yanvar-may, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine tiykar, 2023- jıldıń yanvar-may aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 87,8 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 8,4 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-may, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ullwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	98,4	87,8	105,1	89,2	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	13,3	14,7	108,9	110,8	13,5	16,8
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	8,4	11,0	156,4	132,0	8,5	12,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	7,6	8,8	108,4	116,1	7,7	10,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	2,5	2,1	72,9	86,6	2,5	2,4
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	12,4	8,0	127,3	64,8	12,6	9,1
Sanaat tovarları	9,9	9,5	155,8	96,5	10,1	10,9
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	38,6	23,4	91,5	60,7	39,2	26,6
Hár qıylı tayar buyımlar	1,5	1,6	53,9	105,7	1,6	1,9
Xızmetler	4,3	8,4	93,8	197,3	4,3	9,6

XSSK BOYÍNSHA IMPORT QÍLÍNGAN AYÍRÍM TÚRDEGI ÓNIMLER QURAMÍ

(2023- jil yanvar-may)

XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022- jilga salıstırغان da, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	299,9	13,0
Gósh hám gósh ónimleri	455,4	350,8
Kofe, shay, kakao, dámlawshiler hám olardan tayarlangan ónimler	630,5	101,5
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	11 226,4	127,7
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	61,1	611,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tısqari		
Probka hám ađash-taxtalar	10 436,5	128,6
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	528,9	572,4
Mineral janılıđı, maylaw mayları hám usıđan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıđan uqsas materiallar	7 096,1	109,9
Kómir, koks hám briketler	1 719,9	151,2
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'ları), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	2 125,6	86,6
Haywan hám ósimlik mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarđa kiritilmegen usıđan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	2 190,6	55,3
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	542,3	142,2
Birlemshi formadađı plastmassalar	4 975,8	74,7
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	68,2	106,2

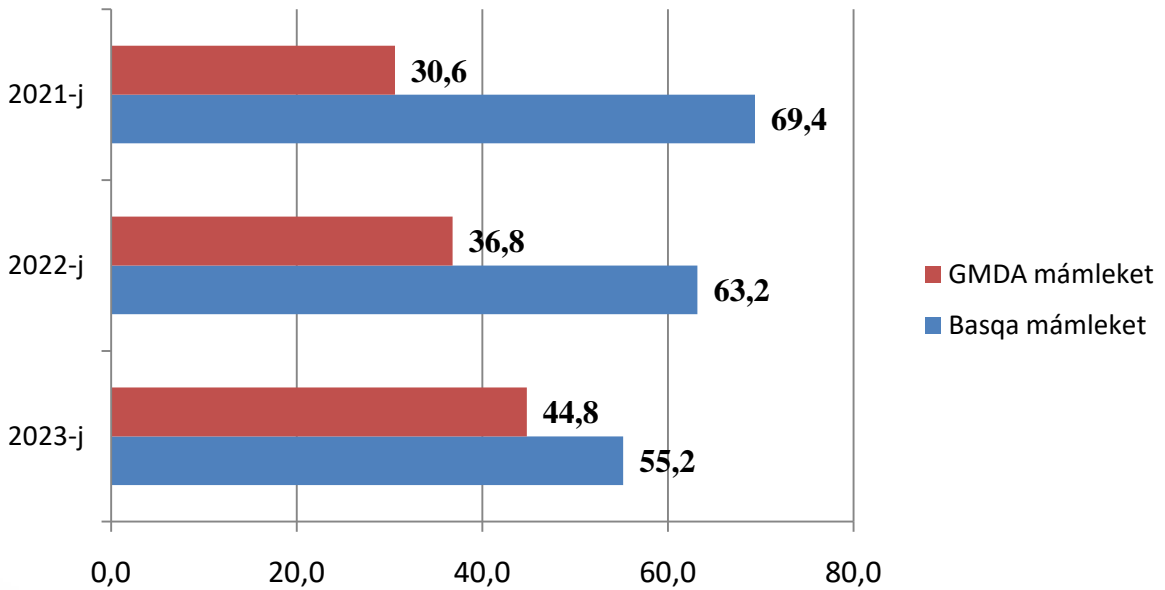
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022- jilga salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	459,7	349,8
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	7 675,8	99,3
Shoyın hám polat	273,2	26,3
Qaǵaz kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	9,3	163,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	2 223,3	92,6
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	14 554,3	50,3
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	4 190,6	79,7
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	1 093,9	87,0
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 114,9	176,2
Hár qıylı tayar buyımlar	234,4	33,6
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám bekkemlew tovarları	179,2	98,7
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	60,0	193,5

2023- jil yanvar-may juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerinde import úlesi **44,8 %** i qurap, 2022- jilğa salıstırğanda **8,7 %** i quradı.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

(yanvar-may, úlesi, % te)

2023- jil yanvar-may aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 35 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus va Germaniya) jámi importıń **84,2 %** i quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDA TIYKARĞÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŇ ÚLESİ (2023- jil yanvar-may, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-may, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Uliwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	35995,5	19795,9	246,3	55,0	1	1
Rossiya	23794,5	16374,4	146,5	68,8	2	2
Qazaqstan	10219,5	13428,3	107,2	131,4	3	3
Belarus	316,5	7134,3	84,2	2254,3	21	4
Koreya Respublikası	6634,3	6342,9	92,5	95,6	4	5
BBA	2360,7	4376,6	87,4	185,4	6	6
Shveciya	9,1	3973,7	0,1	43715,3	36	7
Germaniya	658,5	2674,6	14,9	406,2	14	8
Qatar		2591,2	-	-	-	9
Qirǵız Respublikası	1222,2	1872,5	98,7	153,2	9	10
Turkiya	5111,7	1393,8	102,6	27,3	5	11
Estoniya	693,6	1085,9	1669,8	156,6	12	12
Litva	2422,0	881,0	616,2	36,4	6	13
Yaponiya	972,2	876,8	801,2	90,2	10	14
Shvecariya	188,9	704,7	28,3	373,1	24	15
Túrkménstan	594,6	557,9	74,8	93,8	16	16
AQSH	395,6	529,5	254,7	133,8	-	17
Birlesken patshalıq	1707,6	508,8	494,1	29,8	7	18
Italiya	272,0	428,8	209,1	157,6	23	19
Hindistan	45,5	313,2	43,6	688,1	33	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI (2023- jil yanvar-may)

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqıstan Respublikası	87,8	89,2	100,0
Nókis q.	34,1	93,7	38,9
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	2,3	212,1	2,6
Beruniy	1,9	40,0	2,2
Bozataw	0,2	73,0	0,2
Qaraózek	4,8	26,4	5,5
Kegeyli	0,7	51,3	0,8
Qońırat	2,4	111,3	2,7
Qanlıkól	0,8	449,0	0,9
Moynaq	9,9	108,8	11,3
Nókis	0,9	94,5	1,0
Taqıyatas	5,8	73,9	6,7
Taxtakópir	0,2	179,9	0,2
Tórtkúl	14,4	130,4	16,4
Xojeli	3,8	190,4	4,3
Shımbay	4,5	305,4	5,1
Shomanay	0,0	2 307,6	0,0
Ellikqala	1,0	71,2	1,1

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

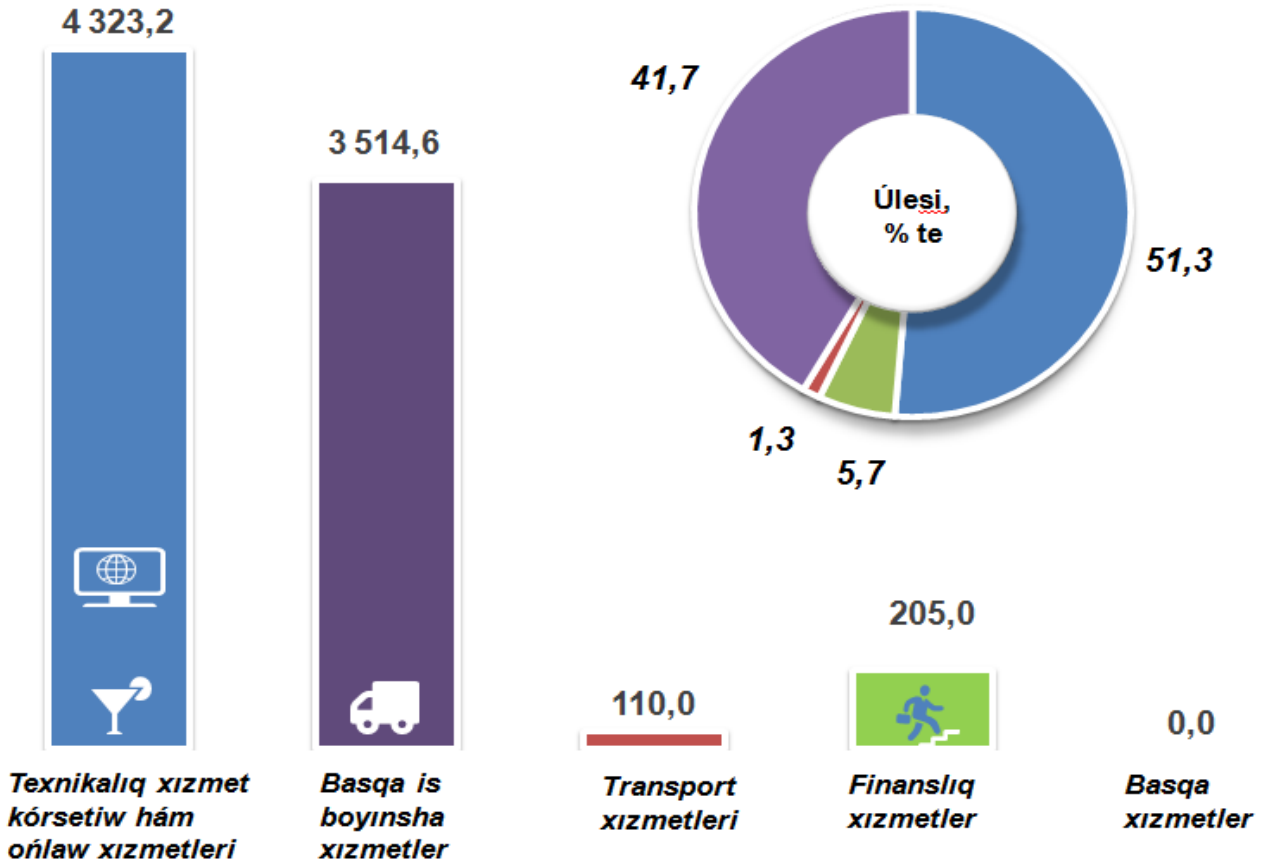

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **38,9 %** i **34,1** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Kegeyli rayonu **0,0 %** i **0,0** mln. AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ

(2023- jil yanvar-may, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-may ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 8 430,4 mıń AQSh dolların yaqı jámı import kólemınıń 9,6 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 97,3 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet korsetiw hám onlaw xızmetleri (51,3 %), basqa is boyınsha xızmetler (41,7 %), finansliq xızmetler (5,7 %), transport xızmetleri (1,3 %) den ibarat boldı.